

рико-порівняльну та статистичну індукцію та аналогію. Під кутом зору співвідношення раціоналізму та емпіризму в історії розвитку політекономії методології К. Воблій виділив три стадії: 1) суміш наївності емпіризму з наївним емпіризмом; 2) панування критичного емпіризму і перехід до критичного раціоналізму; 3) поєднання емпіризму і раціоналізму. Цінним було співвіднесення цих стадій з конкретними школами та напрямками світової економічної думки.

ГЕНЕТИКО-ЕВОЛЮЦІЙНА ПАРАДИГМА РОЗБУДОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

С. Злупко (кафедра економічної теорії НаУКМА)

Становлення національної економіки будь-якої країни спирається на всю попередню економічну культуру, що включає не тільки технологію господарювання, а й моральні цінності та засади. Це стосується й України, населення якої з праісторичних часів нагромаджувало господарські знання і виробляло певні морально-етичні цінності, що органічно входять в систему економічних відносин.

Однією з особливостей цих відносин були пріоритети індивідуально-родинного господарювання, зафіксовані в прислів'ях, переказах, віруваннях, колядках, щедрівках, веснянках тощо дохристиянської доби, в період Київської Русі в "Руській правді", більшість статей якої відстоювала приватну власність на землю та інші види майна. У наступний період інститут приватної власності ще більше розвинувся і вже в часи Богдана Хмельницького селянство боролось за вільне господарювання і побутування. Це сприяло як розвиткові сільського господарства, так і розвиткові пов'язаних з ним галузей промисловості, зокрема легкої і харчової.

Закріпачення українських селян у кінці 18 ст., кріпацькі відносини першої половини 19 ст. значно послабили економічну відсталість України, потенціал якої знову зріс у кінці 19 — на початку 20 ст. Особливо потужно тоді заявило про себе українське сільське господарство, яке давало понад 20% світового експорту п'яти зернових культур (жито, пшениця, ячмінь, овес, кукурудза). Це був прояв переваг і можливостей індивідуально-приватної системи господарювання, показників якої ніколи пізніше не було досягнуто, незважаючи на тракторизацію, механізацію, хімізацію, меліорацію сільського господарства. Насильницька колективізація українського сільського господарства була початком затяжної кризи, яка особливо гостро себе проявляє нині.

Зазначена закономірність простежується і в розвитку промисловості України, ефективність якої мала місце тоді, коли керувалися еволюційно-генетичною парадигмою. Розбудова промисловості при нехтуванні об'єктивними вимогами її еволюційності, надмірне захоплення матеріалістичною телеологією вело до гігантоманії без врахування органічності національної господарської системи, спрямовувало її на шлях колоніально-імперських деформацій з усіма їх негативно-руйнівними наслідками.

Про все це потрібно пам'ятати, моделюючи національну економічну систему і розробляючи заходи практичної політики в Україні, спрямовані на подолання кризових спадних тенденцій і виведення економіки країни на рівень світових стандартів. Розбудова національної економіки може бути доцільна і успішна тільки на основі генетично-еволюційної парадигми, витoki якої сягають стародавніх часів і епох. Це повинні знати українські законотворці, які нерідко відштовхуються лише від колгоспно-радгоспного і планово-директивного порога, що був насильно вмонтований в українську дійсність. Насправді потрібно враховувати притаманний Україні феномен її господарської культури в його самотніх сутностях і формах, бо саме вони є фундаментом, на якому можна звести величний храм ефективної, динамічної, самодостатньої національної економічної системи, належно комплементарної зі світовим господарським розвитком.

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ПЕРЕХІДНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЕКОНОМІЦІ І НЕОБХІДНІСТЬ ПІДГОТОВКИ МОЛОДИХ МАКРОЕКОНОМІСТІВ

Т. Степанкова (кафедра економічної теорії НаУКМА)

Трансформаційний процес в Україні досить складний і різноманітний. Він пов'язаний з широким спектром перетворень - проведенням адміністративної реформи, інституційними змінами у фінансовій системі, трансформацією структури виробництва, реорганізацією невиробничої сфери і системи соціального забезпечення.

Тобто мова має йти про глибинну державну реформу, спрямовану на побудову ефективної економічної політики і демократичних основ суспільства, яка потребує якісного кадрового потенціалу.

I. Трансформація економічної системи.